

Seriya "Glasni vriskovi tihih spodoba" / Ljudi / Između grafike, eksperimenta i fotografije

Baričević, Lana

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Academy of Fine Arts / Sveučilište u Zagrebu, Akademija likovnih umjetnosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:215:206051>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-10-11**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Academy of Fine Arts in Zagreb](#)

Akademija likovnih umjetnosti

Sveučilišta u Zagrebu

Nastavnički odsjek

Ezra (Lana) Baričević

ZAVRŠNI RAD

PREDDIPLOMSKI STUDIJ LIKOVNA KULTURA

Kolegiji: Slikarstvo, Kiparstvo, Grafika

Mentori:

prof. art. Vlasta Žanić

izv.prof.dr.art. Snježana Ban

izv. prof. art. Vojin Hraste

izv.prof.dr.art. Igor Čabraja

as. Vida Meić-suradnica

As. Grgur Akrap-suradnik

SERIJA “GLASNI VRISKОВI TIHИH SPODOBA”/ LJUDI / IZMEĐU GRAFIKE, EKSPERIMENTA I FOTOGRAFIJE

SAŽETAK

Teme mojih završnih radova iz stručnih kolegija nisu direktno povezane ali ono što im je zajedničko je moj stvaralački pristup, odnosno moja želja i zanimanje za eksperiment, učenje i ekspresiju emocija.

Treću godinu na slikarstvu započeo sam s eksperimentom i otkrivanjem mogućnosti slikanja, materijala i slobode što je rezultiralo brzim i ekspresivnim “portretima emocija”. Nastao je ciklus *Glasni vriskovi tihih spodoba* iz slikarstva koji predstavlja moje sirove emocije. Iako subjekti ovih slika nisu realistično prikazani, na realan način prenose emocije. To se prvenstveno odnosi na one teške emocije s kojima se većina ljudi ne usuđuje suočiti.

Ljudi je naziv završnog rada iz Kiparstva koji je nastao kao odgovor na zadatak o suprotnostima. Moja inicijalna reakcija na taj zadatak bila je frustracija jer me asocirala na suprotnosti spolova i paradoks te tematike, sa čime se u radu i bavim. .

Na kolegiju Grafike smo se bavili dubokim tiskom. Taj mi je proces bio meditativan na poseban način. Iz njega su se rodile emocije koje su bile u potpunoj suprotnosti s negativnim emocijama s kojima sam se bavio na slikarstvu i frustracijom vezanom uz društvene norme rada na kiparstvu. Najveća ljepota koju mi je otkrio ovaj preddiplomski studij je svijest o tome koliko zamršene mogu bili granice između medija. To za mene predstavlja slobodu koja me inspirira da radim i dalje otkrivam. Moj trenutni autorski pristup uključuje otkrivanje i učenje o sebi kroz učenje o mogućnostima u umjetnosti.

KLJUČNE RIJEČI: emocija, eksperiment, frustracija, proces

SERIJA “GLASNI VRISKVI TIHII SPODOBA”

Na treću godinu slikarstva došao sam s nedefiniranom idejom i skicama koje sam htio realizirati u tom mediju. Bile su to figurativne i žanr scene. No ubrzo sam odustao od toga te krenuo u eksperiment i apstrakciju. Razlog tomu bio je osjećaj slobode te otvaranje novih mogućnosti koje su dolazile s apstraktnim slikarstvom. Mogao sam izraziti svoju emociju kroz proces koji je mogao biti jednako divlji kao i moji osjećaji. Ipak, htio sam da moji radovi budu nešto doslovniji i da se više povezuju sa mnom i s mojim emocijama. Ekspresivno sam prenosio svoje emocije kao vrišteća lica koja izražavaju moju patnju. Tema rada mi je u početku služila kao terapija; kao suočavanje sa sobom i svojim osjećajima, a sama akcija brzog slikanja iz mene je izvlačila energiju; fizičku i mentalnu. Iz toga su nastala ta lica – spodobe, dale su mi mogućnost da se sagledam iz novih kutova. I dalje mi puno toga nije jasno ali bitno mi je pokušati se shvatiti. Želio bih da ljudima moji radovi posluže kao neka vrsta terapije izlaganjem; da razmišljaju o svojim emocijama kako bi mogli bolje razumjeti sami sebe. Tuga, ljutnja, zavist, anksioznost i strah su samo neke od emocija s kojima se bojimo suočiti. Nadam se da moji radovi uspijevaju pobuditi barem dio emocionalne patnje u promatraču koja će ga potaknuti da promisli o sebi i onome što se duboko u njemu krije. Kroz rad se ponavljala paleta boja i motiv *spodoba*, potpuno nesvjesno. Lica su često zelena, plava, crvenkasta ili žućkasta. Nelagodu dodatno naglašavam guranjem elemenata u format po sistemu „horror vacui“. Teksture na površini platna izazivaju osjećaj nervoze i napetosti. Gotovo sve slike rađene su u tehnici ulja na platnu, jedino su dvije nastale kombiniranjem ulja i akrila.

“Tihe spodobе 1”, ulje na platnu, 2023.

“Vrtlog vriska”, ulje i akril na platnu, 2024.

“Tihe spodobе 2”, ulje na platnu, 2024.

“Tihe spodobе 3”, ulje na platnu, 2024.

LJUDI

Rad iz Kiparstva *Ljudi* nastao kroz zadanu temu *suprotnosti*, prikazuje paradoks uvriježenog društvenog shvaćanja suprotnosti i binarnosti spolova. Imam osjećaj da je društvo toliko razdvojeno na *muško i žensko* da se ljudi ponašaju kao da su “muško” i “žensko” u potpunosti različite, suprotne vrste. Toliko smo kao društvo fokusirani na fizičke različitosti da se zaboravlja da smo svi, prvenstveno ljudi. Ne samo da smo iste vrste, nego smo se u maternici razvili iz iste forme. Novija istraživanja potvrđuju da kromosomi imaju puno više varijacija koje uopće ne trebaju biti u korelaciji s našim vanjskim spolovilom, dok ta ista spolovila ne moraju nužno izgledati niti kao muška niti ženska. Naše tijelo nije jednostavno stoga ne možemo svakoga svrstati u binarni sustav postojanja.

Isto tako funkcionira i naša unutarnja percepcija o sebi. Može biti vrlo jednostavna i direktna, ali može biti komplicirana i fluidna. Stoga nije nužno da se karakteri ljudi percipiraju ovisno o tome kako izgledaju izvana. Također nije pravilo ni da se svi rode s konvencionalnim vanjskim spolovilom. Naš mozak i spolovilo su dva različita organa. Dva “spektra” koja se ne trebaju podudarati i korespondirati jedno s drugim. Treba naglasiti da je svijest o ljudskoj fluidnosti i interspolnosti puno starija nego ideja o dva spola i rodnim ulogama.

Rad se sastoji od četiri ljudske figure modelirane u glini.

Svaka figura je izrađena manipulacijom forme spolnih organa i fizičkih atributa prethodne figure, kroz dodavanje ili oduzimanje gline. Tim procesom modelacije naglašavam našu različitost koja proizlazi iz iste

baze. Po završetku svake figure, bilo ju je potrebno fotografirati kako bi se od tih fotografija mogao napraviti 3D model koji se printao na 3D printeru. Svi dijelovi su printani s PLA plastikom. Kasnije sam ih sprejevima obojio iz zelene u bijelu boju. U izradi sam kombinirao tradicionalnu tehniku i modernu tehnologiju. Ta kombinacija se može gledati kao metafora u kojoj se određena tradicionalna misao secira na moderan način; slobodno i doslovno, bez straha od otkrivanja istine. Također, tu istinu nam otkrivaju moderni tehnološki napretci u medicini koji dokazuju kompleksnost ljudskog bića.

Proces 3D printanja je bio mentalno iscrpljujuć jer bi printovi često propadali, naizgled bez razloga. Taj je osjećaj bio sličan onome kada pokušavate nekome objasniti ovako kompleksnu temu, a osoba i dalje ne vjeruje u njenu istinitost; toliko se nadate i iščekujete bolje rezultate, ali problem nikako da se otkrije i sanira. Osjećam veliku potrebu ovu temu približiti široj javnosti. Bitno mi je da ljudi osvijeste da mi kao bića nismo jednostavni, niti u jednom segmentu, pa tako ni u ovome, jer bez te svijesti društvo neće moći ići naprijed.

“model 1”

“model 2”

“model 3”

“model 4”

“Ljudi”, 2024. , PLA

IZMEĐU GRAFIKE, EKSPERIMENTA I FOTOGRAFIJE

Duboki tisak mi je otvorio nove poglede na grafiku. Uživam u svakom koraku procesa. Rezanje i priprema pločice me vraćaju u srednju školu; na odjel za dizajn nakita i metala. Tada sam zavolio raditi s metalima i uživao u njihovoj obradi. Ovogodišnji cilj na kolegiju grafike mi je bio naučiti i upiti što više znanja i vještina. Naučiti koje su tehnološke mogućnosti dubokog tiska, ali istovremeno uživati u procesu.

Prvi put kada sam na probnom otisku primijetio teksturu koju je za sobom ostavila gaza shvatio sam da i takve “greške” mogu doprinijeti izražajnim mogućnostima. Svaki otisak nakon toga je bio mjestimično mutan te sam uživao u tom eksperimentiranju, koristio sam potencijal greške u svrhu izražajnih mogućnosti otiskivanja.

Tehnika fototransfer posebno mi je plijenila pažnju zbog svog realističnog prikaza. Kada sam se upoznao s tehnikom, saznao sam da proces i nije toliko kompleksan. Riječ je o igri kolofonijem, preslikanom tintom, kiselinom i njihovoj međusobnoj reakciji. Nakon dovršavanja svih četiriju ploča za fototransfer u CMYK-u, bilo je vrijeme za njihovo otiskivanje. U ovim sam procesima mogao birati boje, redoslijede otiskivanja ploča te kombinacije poput samojednog para i sl. Svakog puta sam dao sve od sebe da preklopi budu što savršeniji. Rezultat me, kakav god bio i koliko god bi me ponekad iznenadio, ispunjavao. Fasciniraju me beskrajne mogućnosti koje se na prvi pogled uopće ne vide. Nisam očekivao ovu razinu slobode. To se ne primjenjuje samo na ovaj fototransfer nego na moj doživljaj dubokog tiska kao takvog. Od beskrajnih tehnika, njihovog kombiniranja i kršenja svih pravila koja postoje. Htio sam raditi ovaj motiv portreta jer je ta specifična fotografija napravljena u vrlo ambijentalnom osvjetljenju za koje sam mislio da će se

prenijeti na rad. Mislio sam da će ta dva izvora svjetla biti puno izraženija, ali nisu bila. Kad sam to shvatio ostao sam malo razočaran, ali me neočekivanost grafike navela da nastavim. Otisnuo sam 9 finalnih otisaka izvedenih u tehnici fototransfera. Kada bih mogao, još bih ih tiskao jer imam osjećaj da ne mogu zamisliti koji su svi potencijali i mogućnosti grafičkog medija.

“Bez naslova”, fototransfer, akvatinta, 2023.

“Bez naslova”, fototransfer, akvatinta, 2024.

“Bez naslova”, fototransfer, akvatinta, 2023.